

Dönem : 3
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 752

**Mehmetoğlu Elif'ten doğma, 1933 doğumlu Boğazlıyan kazası
Deveci Pınarı köyü nüfusuna kayıtlı Abdülkadir Şener hakkında
Özel af kanunu tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/673)**

Dilekçe Karma Komisyonu raporu

*Türkiye Büyük Millet
Meclisi*

*Dilekçe Karma Komisyonu
Dilekçe Kar. Kom. Md.
No. : 6416/7289*

7 . 6 . 1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Lâikliğe aykırı olarak Devletin hukukî, sosyal ve iktisadî temel nizamlarını dinî inançlara uydurmak amacıyla neşir yoluyla propaganda yapmak suçundan hükümlü, özel af talebinde bulunan Abdülkadir Şener'e ahdolup Komisyonumuzca benimsenerek hazırlanan Özel Af kanun tasarısı ekli olarak sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

**Dilekçe Karma Komisyonu
Başkanı
Ordu Senatörü
S. Acar**

GEREKÇE

Lâikliğe aykırı olarak Devletin içtimai, iktisadî, siyasi ve hukukî temel nizamlarını dinî esas ve inançlara uydurmak amacıyla neşir yolu ile propaganda yapmaktan, Ankara 2 nci Ağır Ceza Mahkemesinin 968/3 esas 968/344 sayılı ve 30 . 12 . 1968 tarihli kararıyla 1 sene 1 ay 10 gün hapis cezasıyla mahkûmiyetine ve 6 ay süre ile Balıkesir ilinde ikametle genel güvenlik gözetimi altında bulundurulmasına karar verilen İlahiyat Fakültesi Asistanı Abdülkadir Şener hakkındaki hüküm Yargıtayca da onanmak suretiyle kesinleşmiştir.

Cezasının da infazına başlanılmış olan Abdülkadir Şener, Türkiye Büyük Millet Meclisine vaki müracaatında : İlahiyat Fakültesinde öğrenci iken «İstikbal İslâmıdır» adlı arapça eseri Türkçeye çevirdiğini, bu eserin basılması için kendisinin muvafakatı alınmadan «Hilâl» mecmuası sahibi Salih Özcan tarafından kitabın baş kısmına yazılan bir takdim yazısının da «Hilâl» imzasıyla nesredildiğini, bu hususların Yargıtay 1 nci Ceza dairesince hükmün temyizinde de dermeyan ettiği halde nazara alınmadığını ve T. C. Kanununun 163/4 - 5 maddesi gereğince verilen mahkûmiyetinin temyizi üzerine Yargıtay 1 nci Ceza dairesince tamamen lehine ittihaz olunan 4 . 3 . 1970 tarihli kararında aynen «... kitabın mütercimi Abdülkadir Şener'in ise kitabı ilmî bir mahiyet taşıdığı kanaatiyle ve bu maksatla tercüme ettiği, bu hareketinde 163 ncü maddeyi ihlâl kasdı bulunmadığı kanısına varılmıştır...» gerekçesiyle mahkûmiyet hükmünün bozulmasına rağmen bu karar aleyhine Yargıtay Genel Kuruluna Savcılıkça yapılan itiraz üzerine oy çokluğu ile

daire kararının bozulduğu ve fakat ne daire ne de Genel Kurul kararında kitabın muvafakatı alınmadan bastırıldığına dair savunmasının da nazarı itibara alınıp ret ve cerh olunmadan ve kitabın baş tarafındaki 14 sayfalık takdim yazısının da «Hilâl» imzası altında yayınevine aid olduğu açık ve sabit iken Basın Kanununun 16 nci maddesine de aykırı olarak, naşire ait bir yazının mütercim olan kendisine de teşmil edilmek suretiyle hüküm tesisi mümkün olamayacağı gibi; yine Basın Kanununun 16 nci maddesinin sarahatine göre muvafakatının alınmadan basılan bu eserde mütercim olarak hiçbir sorumluluk tevceüh etmeyeceğinin aşikâr olmasına rağmen ve 1.7.1968 tarihli üç kişilik bilirkişi raporunda da önsözün 163 ncu maddesi ile yakından veya uzaktan bir ilişkisi bulunduğu dahi işaret edilmediği halde mahkûm edildiğini belirtmektedir.

İlâve ederek kaldı ki, eserin dinler arasındaki çatışmaları konu edinen ve bir tercihte bulunan ve fakat Devlet işleyiş ve teşkilâtıyla ilgili bir kavram olan teokratik idareden hiç bir suretle söz edilmediği için T. C. Kanununun 163 ncu maddesindeki suç unsurlarını tekevvün ettirecek şekilde gerek Türkiye'de ve gerekse başka bir memlekette teokratik bir devlet kurulması propagandasını taşıyan bir paragrafı bulunmadığı; eserin insan maneviyatını ihmal etmemenin lüzumunu ortaya koymak isteyen bir nitelik taşıdığı için bu ilmî mahiyetiyle tercüme ettiğini açıklamaktadır.

Konuyu derinliğine inceleyen Karma Komisyonumuz Genel Kurulu; 13 yaşında öksüz kalarak kendi şahsî çabalarıyla, türlü mahrumiyetler içinde şahsını yetiştirip, yüksek tahsilini ikmal eden 4 çocuk babası 1933 doğumlu ve bir fakültenin yönetim görevi kadrosunda asistanlığa kadar yükselen bir köylü çocuğunun kendi mesleğiyle ilgili gördüğü, tamamen dinî mahiyetteki bir eseri Türkçeye tercüme etmesinde lâikliğe aykırı, Devlet düzenini teokratik zihniyetle kurmak için mevcut düzeni yıkıcı mahiyet ve kasıt taşıyan bir düşünce ile tercüme etmediği gibi, Yargıtay 1 nci Ceza dairesinin bozma ilâmında da açıklanan vicdan kanaatine iştirak suretiyle ilmî mahiyet taşıyan ve Anayasamızca menedilmemiş bulunan bir tercümenin haberi olmadan «Hilâl» mecmuası sahibi Salih Özcan tarafından yayınlanması ve «Hilâl» takdim yazısı konulması kusuru veya suçunun kendisine izafesinde Yargıtay dairesi gibi düşünmek suretiyle dilekçeye hükmedilen cezaların bütün hukukî neticeleriyle birlikte özel affında sosyal ve ferdî, ailevî faydalar gören Karma Komisyonumuzca benimsenen Özel Af talebi üzerine hazırlanan kanun tasarısı 140 sayılı Kanunun 14 ncu maddesine göre Yüce Meclise sunulmuştur.

Başkan Ordu Senatörü <i>S. Açar</i>	Başkanvekili Samsun Milletvekili <i>N. Kale</i>	Sözcü Samsun Milletvekili <i>B. Uzunoğlu</i>	Sözcü Tabii Üye <i>M. Yurdakuler</i>
Kâtip Kırklareli Senatörü <i>A. Alkan</i>	Üye Afyon K. Milletvekili <i>A. İ. Ulubahşi</i>	Üye Bitlis Senatörü <i>O. Kürümoğlu</i>	Üye İstanbul Milletvekili <i>A. Ş. Lâç</i>
Üye İzmir Milletvekili <i>A. N. Erdem</i>	Üye Sivas Milletvekili <i>Y. Z. Önder</i>	Üye Uşak Milletvekili <i>O. Dengiz</i>	

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/673
Karar No. : 96

18 . 10 . 1972

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Mehmetoğlu, Elif'ten doğma, 1933 doğumlu Boğazlayan kazası Deveci Pınarı nüfusuna kayıtlı Abdülkadir Şener hakkında Özel Af kanunu tasarısı Komisyonumuza havale edilmekle tetkik ve müzakere olundu;

Özel affı istenen şahsa isnad olunan suç, Türkiye'ye sokulması yasaklanmayan ve aslı arapça «İstikbal İslamındır» adlı kitabın Türkçeye çevrilmesidir.

Sanık mahkemelerde yaptığı muhtelif savunmalarında; Türkiye'ye sokulması yasaklanmamış bir eseri Türkçeye çevirmenin suç teşkil edeceğini bilmediğini ve mevzuatımızda da bunun aksine bir hüküm bulunmadığını naşir ile kendisinin aynı şekilde düşünülemediğini, hükme esas olan önsözün kitabevi tarafından Hilâl imzası ile kendi muvafakati bulunmadan konulmuş olduğunu beyan etmiştir.

Mahkeme, dosyayı bilirkişiye göndermiş, ilk bilirkişi kitabın lâik düzene aykırı olduğunu söylemiş, sonradan dosyayı tetkik eden üç bilirkişi ise neticeten kitabın bütün dünyaya hitabettiğini, yalnız Türkiye'yi istihdaf etmediğini beyan etmişlerdir.

Mahkeme, buna göre genel anlamda da olsa kitap lâik düzene aykırıdır gerekçesi ile hem naşiri, hem mütercimi mahkûm etmiştir.

Dosyayı tetkik eden Temyiz Mahkemesi I nei Ceza Dairesi «... kitabın mütercimi Abdülkadir Şener'in ise kitabı ilmi bir mahiyet taşıdığı kanaatiyle ve bu maksatla tercüme ettiği, bu hareketinde 163 nolu maddeyi ihlâl kasdi bulunmadığı kanısına varılmıştır...» demek suretiyle affı istenen şahsa ait kısmı bozmuş ise de; Genel Kurul bu bozmayı kaldırmak suretiyle hüküm kesinleşmiştir.

Dosya münderecatı, bilirkişi raporları, kitabın mahiyeti, memlekete sokulmasının yasaklanmaması ve bilhassa I nei Ceza Dairesinin bozması nazara alındığı takdirde, kesinleşen mahkeme kararının amme vicdanını tam manası ile tatmin etmediği anlaşılacaktır.

Her ne kadar mahkeme kararlarının münakaşası caiz değilse de, kendi zor imkânları ile üniversite öğretim kadrosuna kadar yükselen bu şahsın bir kararlar cemiyetindeki yerinden sökülüp atılması amme efkârını rencide eder mahiyette bir ağırlık hissettirmektedir.

Esasen Yüce Meclisin vereceği bu atıfet, cezanın infazında rol oynamayacak, kaybedilen bir şahsı yeniden cemiyete kazandıracaktır.

Arz ve izah olunan bu sebeplerle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyonu tarafından hazırlanan özel af kanunu tasarısı metni değiştirilmek suretiyle Komisyonumuzca da özel affının uygun olacağına karar verilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere işbu rapor saygı ile sunulur.

Adalet Komisyonu Bu rapor sözcüsü ve

Başkanı Y.

Kâtip

Sivas

Sinop

Artvin

Kars

T. Koraltan

H. Biçer

N. Budak

I. H. Alaca

Konya

Niğde

Siiirt

Konya

M. K. İmer

M. Ocakcioğlu

M. N. Oktay

O. Okay

(İmzada bulunamadı.)

(İmzada bulunamadı.)

Kırşehir

C. Eroğlu

**DİLEKÇE KARMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

Lâikliğe aykırı olarak Devletin hukukî, sosyal ve iktisadî temel nizamlarını dinî inançlara uydurmak amacıyla neşir yoluyla propoganda yapmak suçundan Ankara 2 nci Ağır Ceza Mahkemesinin 30 . 12 . 1968 gün ve 968-3 Esas 968-344 Karar sayılı hükmüyle 1 sene 1 ay on gün hapis ve 6 ay süre ile Balıkesir ilinde ikametle Genel Güvenlik gözetimi altında bulundurulmasına karar verilen Mehmetoğlu, Elif'ten doğma 1933 doğumlu, Boğazlıyan kazası Deveci Pınarı köyü nüfusuna kayıtlı Abdülkadir Şener hakkında özel Af kanunu tasarısı

MADDE 1. — Ankara 2 nci Ağır Ceza Mahkemesi ilâmıyle lâikliğe aykırı olarak Devletin sosyal, hukukî ve iktisadî temel nizamlarını dinî esas ve inançlara uydurmak amacıyla, neşir yoluyla propaganda yapmaktan hükümlü, Abdülkadir Şener'in cezası bütün hukukî neticeleriyle birlikte affedilmiştir.

MADDE 2. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MİLLET MECLİSİ ADALET KOMİSYONU
DEĞİŞTİRİŞİ**

Mehmetoğlu, 1933 doğumlu, Abdülkadir Şener hakkında Af kanunu tasarısı

MADDE 1. — Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 17 . 5 . 1971 tarihli ve 970/1-340 Esas, 174 Karar sayılı ilâmı ile onanan, Ankara 2 nci Ağır Ceza Mahkemesinin 30 . 12 . 1968 tarihli ve 968/3 Esas, 968/344 karar sayılı hükmü ile, lâikliğe aykırı olarak Devletin hukukî, sosyal ve iktisadî temel nizamlarını dinî inançlara uydurmak amacıyla neşir yoluyla propaganda yapmak suçundan 1 sene 1 ay on gün ve 6 ay süre ile Balıkesir ilinde ikamette Genel Güvenlik gözetimi altında bulundurulmasına karar verilen, Mehmetoğlu, 1933 doğumlu, Yozgat ili, Boğazlıyan kazası, Devecipınar köyü, Cilt II, Sahife 158, hane 100'de nüfusa kayıtlı Abdülkadir Şener'in, cezası, bütün hukukî neticeleriyle birlikte affedilmiştir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet ve Millî Eğitim Bakanı yürütür.